

Ezek az eszmék szerinte nem csak az igazi lényegét, a világ igazi magvát képezik, hanem ezek minden történés végső alapoka és mértéke.

Aristoteles ezt még tovább fejlesztette. Szerinte az értelem az egész világ folyásának végső alapoka és mozgatója. Min alap-szik tehát végeredményben a materializmusból az idealizmusba való átmenet? Azon, hogy az akkori uralkodóosztály nézőpont-jából a társadalmi ellentétek haladó megoldása anyagi úton nem lehetséges. A rabszolgaság önmagától nem képes egy magasabb társadalmi formába átmenni. Ahogy az elnyomott osztálynál a ke-resztény vallás, úgy fejlődött ki az uralkodó osztálynál az idealista filozófia. És ez az idealista filozófia később a keresztény vallás alkatrésze, alapvonása lett. Mi volt az idealizmus társadalmi célja? Hogy a meglevő állapotot idealizálja, azaz megszépítse, kozmeti-kázza, hogy eltávolítsa belőle az ellentmondásokat és megőrökítse. Az eszme, az értelem uralma csak annak a gondolatnak az általá-nosítása, hogy a bölcs és értelmes emberek hivatottak az ural-kodásra, ezek pedig az uralkodó osztály felfogása szerint maga az uralkodó osztály emberei. A nép e felfogás szerint értelmetlen és így mindig csak egy elenyésző kisebbség, az uralkodó osztály, rezdelkezik értelemmel. Így jön létre az *idealista filozófia főgondo-lata*: az értelem uralma minden dolog felett. És később ez az *idealista filozófia lett általában az osztályuralom nézetének egyik fő alapja.*

(Folyt.köv.)

MIT KELL TENNI A MAI IFJÚSÁGNAK A BÉKE ÉRDEKÉBEN?

A fasiszta-imperialista világpolitikának az a kimondottan há-borús iránya, amely ma szerte az egész világon érezhető, válságos helyzetbe hozta a világ ifjúságát és ennek kényszerítő hatása alatt nyíltan és végső határozottsággal állást kell foglalnia a háború vagy a béke ügye mellett. Hogy az ifjúságnak ez az állásfoglalása meny-nyire döntő befolyással bír a civilizáció, a világbéke fenmaradására, azt mi sem bizonyítja jobban, mint a háború véres akarnokainak kizárólag az ifjúságra való utaltsága. Mert nagyon jól tudják a há-borús úszítók, hogy a világ népének az a része, amely már egy-szer belekóstolt a háború mérgezett almájába, nem kívánja többé azt enni és élénken szembehelyezkedik minden olyan igyekezettel, amelynek egy újabb világkatasztrófa előidézése a célja.

A háborús politikának az ifjúság megnyerésére irányuló törek-vései ma már minden figyelmes szemlélő előtt ismereteseek. Hogy csak a legelemibb példával éljünk: a világ két legnagyobb kapita-lista államában, a hitleri Németországban és a fasiszta Olaszország-ban, a fegyverfogás gyakorlása úgy az alsó, mint a felső iskolák-

ban egyike a legfontosabb tantárgyaknak, nem is szólva a sajtó, az irodalom és egyéb imponáló külsőségeik háborús tendenciájáról.

Mivé lesz hát ez az ifjúság és mívé lesz az egész világ ifjúsága?! — vetődik fel a megdöbbenő kérdés. Vajjon lesz-e ennek az ifjúságnak annyi ereje, hogy szembeszálljon a háború embervére és húsa éhes szörnyetegével és megakadályozza a történelem legszégyenteljesebb és legembertelenebb pillanatának kirobbanását?!

Mielőtt ezt a kérdést magunknak feltennők, meg kell a mai ifjúságot ismernünk: tudnunk kell valamit gazdasági és kulturális helyzetéről, mert csak ezen fontos és nélkülözhetetlen ismeretek alapján kaphatunk a kérdésre feleletet.

Az az általánosan ismert jelenség, amelyet a háború után kialakult nemzetközi helyzet és ennek következtében mindjobban előtérbenyomuló háborús spekuláció vont maga után és amelyet ma gazdasági válság néven neveznek, az ifjúságnál a legnagyobb kenyértelenségben, városról-városra, faluról-falura való eredménytelen munkakeresésben nyilvánul meg. És ha sikerül is valahol valamely álláshoz, munkaalkalomhoz jutnia, akkor a legembertelenebb lelki elnyomorítást és testi kihasználást kell a munkaadó „tisztos” személye előtti megalázkodás és az alacsony munkabér formájában elszenvednie. Egyformán áll ez úgy az értelmiségi, munkás mint parasztifjúságra.

Az ifjúság kulturális helyzetéről szólva megállapíthatjuk, hogy olvasmányaik túlnyomó részét a ponyvairodalom szolgáltatja. Szellemi szükségletük csak a szerelmi, kalandos és egyéb fantasztikus, a reális valóságot nélkülöző, a mai életet csúfosan meghazudtoló könyvtermékeik öleli fel a világirodalomnak. (Hol vannak itt a pacifista irodalom kiváló képviselői: egy Barbusse, egy Romain Rolland, stb. ...?) Különösen fellelhetők a kultúra ilyen hamis és destruktív terjeszkedési formái a munkás- és parasztifjúságnál, ahol már maga a környezet is kizárja a jobb lehetőségét. Ha a munkás vagy a parasztfjúnál a kulturális érdeklődés halvány jelét is megsejtik a családban, nyomban a munkakerülésre, a csavargásra, a rosszútra térésre való hajlandóságot vélik felfedezni benne. Nagy anyagi és szellemi önállóságra kell szert tennie kulturális előrehaladása érdekében annak a munkás vagy parasztfjúnak, aki a családnak ezt a káros befolyását el akarja hárítani magától.

Az ifjúság gazdasági és kulturális helyzetéből és az ebből kifejlődött nagyfokú lelki meghasonlásból, tanácstalanságból ítélve tehát bátran leszögezhetjük: *a mai ifjúságtól, a mai körülmények között, semmi olyat nem várhatunk, ami őt a béke bátor védelmezőjévé és a háború esküdt ellenségévé avathatná.*

Ez még azonban nem jogosít fel bennünket arra, hogy a peszsimizmus sötét szemüvegén keresztül nézzük a tényeket, ez még nem jelenti azt, hogy az ifjúság számára most már végkép elveszett minden eszköz, amelynek segítségével még idejekorán elejét ve-

hetné a nagy veszély bekövetkeztének. Van még egy mód, hogy az ifjúságot a végpusztulástól megmentjük. És ez a vele való fokozatos törődés azok részéről, akik ha gazdasági tekintetben nem is, de kulturális tekintetben szerencsésebb helyzetben vannak. Értsem ezalatt az értelmiségi ifjúságot, valamint a munkás- és paraszti ifjúság azon kis részét, akiknek sikerült valahogy már bizonyos fokú műveltséget jelentő ismeretekre szert tennie. Természetesen szükséges előbb ezeknek a különböző társadalmi osztályokból való fiatal erőknél a közvetlen kulturális kapcsolataik kiépítése. És ezután jöhet a felvilágosító munka, amely alkalmas lesz a háborús szándék mögött rejtőző önző, anyagi érdekeket felismerő tudat befogadására és így a háborúellenes érzület kifejlesztésére.

Hogy hogyan végezzük ezt a felvilágosító munkát? Végezhetjük kétféleképpen: egyénileg és egyesületileg. Alakítsunk egyesületeket, vagy ahol már ez megvan, vigyük be oda a pacifista szellemet. Létesítsünk könyvtárakat, tartsunk ismeretterjesztő előadásokat számukra. Mutassunk rá ezen előadások során a háború igazai okaira, mozgató erőire, elosztva azt a tévhitet, miszerint az öldöklésre és rombolásra való hajlandóság az emberi lélek mélyének a megnyilatkozása. Vonulassuk fel szeméi előtt az elmúlt világháború borzalmait. Vázoljuk fel előtte a jövő háborúját, ahogy arra a mai haditechnika fejlettségéből következtethetünk.

Nehéz és felelősségteljes munka ez, de annak az ifjúságnak fennmaradását jelenti, amely hivatva van a ma romjaiból egy szebb és egészségesebb jövő alapját megvetni.

Thurzó Lajos.

VILÁGSZEMLE

A spanyol kormányát szervezés sok találgatásra, feltevésre adott okot. A Caballero kormány lemondását sokan a népfront-kormány gyengeségének minősítették és az eddig folytatott politikai irány csődjének tartották. Az új helyzet kialakulásának magyarázata abban áll, hogy a szocialista Negrin által alakított kormány mértékadó képviselője valamennyi spanyol népfrontpártnak. Az új kormány katonai és politikai szempontból nagyobb akcióképességgel rendelkezik. A határozatok, melyeket a köztársaság legfontosabb centrumai, a különféle szakszervezetek központjai adtak ki, mutatják, hogy a szakszervezetek eddigi álláspontját a tömegek gyökeres felülvizsgálás alá vették. Azok a rezolúciók, amelyeket a szakszervezetek a kormányválság alatt kiadtak, arról tanúskodnak, hogy az általános munkásszövetség ebben a kérdésben nem tükrözi vissza a szervezetekhez tartozó munkások többségének nézeteit. Ugyan ez mondható el az anarchoszindikalista szakszervezetek vezetőségeiről is. Érdekes, hogy az Egyesült Szocialista Ifjúság a